

Latweeschu Awises.

51. gaddagahjums.

No. 40.

Dreschdeenâ, 4. (16.) Oktober.

1872.

Redakteera adreffe: Pastor Safranowicz Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.
Ekspedizija Beshorn L. (Reyher) grabmatu bohde Jelgawâ.

Mahditais: Wisjannafahs sinas. Daschadas sinas. Tâ — ba — i. Afsaukschanahs no Ruzsawâs. Par gowju lohpu kophysanu. G kur sirgu kophysa. Atbidas. Labbibas un vreeschu tirgus. Naudas tirgus. Preeksch luteru palihdsib. lahdes. Preeksch mehmluru skohlas Sallas-villê 2c. Sluddinafchanas.

Wisjannafahs sinas.

No Konstantinopoles 10. Okt. (28. Septbr.). Leelstirfs Nikolai reisojis us Jerusalem un no turrenes dohsees us Egypti. Turku sultans wiinu duschkojis ar augstu gohda sismi.

Franzija 13. (1.) Oktbr. Waldiba islaidusi pawehli, kas wisseem printscheem no Napoleona zilts aifleeds naht us Franziju.

Kattofu preesteri ispaudijuschu pa wissu Franziju, ka pee Lourdes pil. (lassi Turd) effohi parahdijufees sw. jumprawa Maria un brihnuma simes padartijusi. Us preesteru usaizinafchanu schinnis deenas Lourdes pil. bij sanahkuschu pahri par 25,000 swehtreisneeki ar 300 farrogeem, scho swehtu weetu apmelleht un no Deewa mahtes isuhgtees palihgu pret wiffadom wahjibahm, turklacht lai isglahbj Rohmas pahwestu un mihto Franziju no wisseem eenaidneefceem. Zebfchu Lourdeeschi paschi to brihnischkigu jumprawas parahdijochanu nemas netizsoht, ka to appaksch 4 azzim arri neleedssoht, tad tomehr wiinu deewsgan gudri, tahdu sawu netizsibu padurreht preeksch sewis, jo aplam dauds naudas no teem swehtreisneefceem eenahsoht. Tâ weenâ paschâ deenâ effohi scheem pahrdewuschu pahri par 100,000 swehtahm bildehm, rohshu krohnem u. z. l. un par weenu istabu liklahs aismakatees lihds 30 un 40 frankem par deenu. Preesteri pee 32 altareem lassija mischas, bet sawos spreddikos jumprawas brihnischkigu parahdijochanu Lourde gandrihs nemas nepeeminneja. Al ewangeliuma gaismina kad auissi ir tur!
R. S—z.

Rihgas polizmeisters isluddinajis, ka preeksch Rihgas pilsehta irr eezelta komissione, kas us to stipri raudsfees, waj suhrmannu ratti un lamanas irr kreetnâ kahrtibâ, waj sirgi irr spehjneeki un waj paschi suhrmanni wiffadi gohdigi weddahs pret brauzejeem. It ribtus taps rewidereti. Bezzi un negeldigi sirgi taps pawiffam isbrahketi un dabuhs par sismi 2 sribpas mattos eegreestas; apluffuschu sirgi dabuhs 1 sribpu un buhs laiku ja-atpustina un ja-atbarro.

Jaggauu semine Zerwenes dalkâ irr lohti swehtihgs gods bijis. Mudst un tapat arri meeschi irr isdewusches us to labbako. Skartupeki laukos nau ihsti labbi bijuschu, bet turpretim dahses lohti leeli un wesseli, weerahm irr no 1½ lihds 1¼ mahzinas swarrâ, laksti bijuschu 6 pehdas augsti. Ausu bij maslahf. Seena lohti maj un linni par dauds pallulaini.

Lehrpattas augstai skohlai bij sawada gohda deena. 20. September 1872 bij 50 gaddi aistezesjuschu, kamehr weena no tahm studentu beedribahm ko sawz „Livonia“ un pee kurras peederer Widsemes dehli, irr zelta. Us schis gohda deenas pawaddijochanu bij no dasch daschadahm pusschem sabraukuschu

wihri, pat firmgalwi, dauds augsti fungi, kas wissi schis beedribas lohzehti bij, kad sawu studentu laiku Lehrpattâ waddija un nu bij abraukuschu us to weetinu, kur kates sohliis dahsgus jaunibas sawnus un zerribas atgahdina. Par paleekamu peeminu schai deenai swehtku weesi sametta naudas summas, no kam warretu stipendijas eetaisht par palihdsibu besmantigeem studenteem. Jau taggad bij famesti lahdi 21 tuhst. rubku un naht wehl klahf.

Behterburga. Finanzminister kungs von Reutern, kas daschas nedetas pabija kursenimê pee sawa schwagera Eferes leelkunga von Molken, irr jau atkal Behterburgâ abrauzis. — Arri domehnu ministers Walujew no ahrsemnehm pahrdrauzis.

— Walsbantas rehfinumi israhda, ka kreemu walst pawihra naudas irr pawiffam par 751 milionu rubku.

— No dauds eelshkreewijas gubernahm naht sinas, ka semstibas un laudis paschi sirdigi us to mettahs, ka warretu wiffur skohlas zelt un par lauschu awgaismoschamu gahdaht.

Us Spanijas kehniu atkal effohi schauts. Klahtakas sinas wehl truhst.
S.

Daschadas sinas.

No eelshsemnehm.

Alsputtēs pussē to nakt' us 4. September ar ugguni aigahjuschas Alsputtēs pilleneeku Dreija mahju rija. Pats leelkungs Tornow no pilk pirmais to ugguni eeraudisjais tuhda lihds ar wisseem muishas laudihm turp nosfeidsees. Laudis redsedami leelkunga pilnâ darbâ, arri ko kates spehjis pee dshschanas stahjuschu, bet rijas newarrejuschu wairs isglahbt, til zittas ehlas palikuschas isfargatas. Janna ehla lihds ar 100 puhru meeschu, linnusehklahm, salmeem un wellawahm irr pohstâ gahjusi; tabs behdas jazeesch fainneezei, kas pehrn zaur behdigu gaddijumu it peepefchi par atraitni tappa; jo winnas wihre bijis pee lahda schaggaru weddeju wesuma apstahjees un ar mescha fargu runnajoht, schim slints laikam zaur schaggaru aifflarta, bij waklam sprahgusi un Dreij fainneefam kruh-tis, tâ ka pehz ihfa brihtina sawu dshwibu islaida. Lai Deews stahw klahf apbehdinatai atraitnei! — To nakt' us 16. September nodegga Lahnds Katriinmuishas labbibas schkahnis pilns labbibas.
O. D.

Kannas gub., Telschu aprinki, Bajuru un Stempelmuishas wezzais grafs Kasimir Platers, lohti gohdahts un mihtohs firmgalwis no wisseem, kas wiinu pastuna, schinni pagahjuschâ Augusta mehnefi nomirra, apraudahts no wisseem saweem laudihm. Zik labfirdihgs zilweks schis grafs (neprezejees) bija, warr no tam redseht,

ta winsch mir dams nowehlejs wisseem saweem deenestneekem tschetru gaddu lohni par schlinkibu. Rentineekem malkas atlaistas. Behru deena bijuschy fabraukuschy, la celuhgti weest, 20 kattolu mahzitaju ween. Katram wezzais grafs bij nowehlejs 200 rubl. dahwinacht. Vet winna pascha biktstehws dabuja wehl nel. grafa skaitako farreeli, ar tschetreem duhschigeem behreem aissjubgtu, par peemianu. Kad nelaika grafa lunga kutscheeris mahzitajam tohs behrohs, garri us diwi panti aissjubgtus, preeksch durrim peebrauzis un atdewis, tad ir mahzitaja lungs neturrejis par dauds. Kutscheram diwidemit peezu rublu gabbalu preeksch „allus“ doht. Behres bijuschas aklam leelas. No Prushscheem, Krensbergas pilseta, musikanti spehlejuschi pee grafa Platara tappa sebru-musiki. Schim nelaikim tumu pee Ruzzawas, Leischu puffe, aridsan weena muischa peederreja, lo nu wiina brahla dehs ir mantojis.

Ghr. Seh—g.

No Leel-G. Nesen gaddijahs pee mums it mohdohgs notikkums, par kurru laudim dauds lo spreest un runnacht. W. fainneeka dehs, 19 gaddus wezs, bij turpat ne tablu P. fainneeka meitu oemiblejis un to par sawu bruhiti usrunnais, lai gan wezzai no tam it neko wehl nesinnaja. — Nesinnu kahdas leetas dehl bij dehs ar sawu tehnu nesen fastrihdejes. — Dasch falka, la dehs gribbejis, lai tehws tam mahjas noraksta un atkaj prezzetes; bet tehws to nau darrijs. Tareh; bij jaunellis eedohmajees no tehwischlas aiset un arri scho nodohmu tai nokki no 9. us 10. September, it fleppenu isdarrija. Kamehr mahju laudis gulleja, bij jaunellis sawu, un arri zil til ween warredams dabuhl, tehwa naudu panehmis un lihds ar sawu bruhiti zella dewees, us klastako bahnu, Moschakeem, gribbedams pa dselsjekku us Kreewsemmi dohtees. Vet kad jaunelli atradduschy, la waggoni jau gar Moschakeem us Schaukeem bij aisskrehjuschi, tad gaidijuschy us to branzeenu, kursch no rihta puffes us Leepaju eet, un tad ar to aibraukuschy. Leepaja tee falihuschy kahdu schihdu suhrmanni un ar to tad isbraukuschy us Balangu, gribbedami no turrenes us Prushscheem dohtees. Vet kahda schihdene noklauffijusehs, tur behgt ar suhrmanni lihuschy, un to tuhlin polizejai sinnamu darrijusi, kurra tad arri bes kaweschanas likkuse scheem pakkal dshtees. Kahdas 4 werstes ais Leepajas jaunelli panakhti un atpakkal weesti. Par scho laiku bij apbedinaiti wezzai, peh; saweem sudduschem behreem, us wiffahm puffehm klauuschinajuschy un winnu pehdas Moschakds usgahjuschi. Tareh; arri P. fainneeks teem pakkal dewahs us Leepaju, un tohs tur no polizejas glabbaschanas atswabbinajis, greefahs ar winneem atpakkal us mahjahm. — W. fainneeks bij par to starpu us Moschakeem nobrauzis, tur tohs sawejus sagaidiht un mahjas pahwest. Vet kahdas jaunus behdas schim atkal it peepeschy usbrukka, kad sawejus tas laimigi sagaidijis peh; saweem sirgeem luhtoja, un tohs — wais ne-atradda. — Sirgi ar wiffu esjubgumu. — Kahdas 200 rubl. wehrtiba, bij no steddles issagti un nau ne schodeen wehl dabuti.

W. L.

Pateitschana. Ne-cespehdami zittadi, pasnedfam zaur schim raksta rindinam sawas sirsuigas pateizibas

mihleem Baldohnes draudses lohjekkeem, fainneekem un bruhstrahdneekem, la arri zeen. kungeem, kurri ar laipnigu prahtu us muhsu dseedaschanas swehtkeem Baldohnes bainiza preeksch dseedatajeem pascha leelaja feena un rudsu laika likka to stipru un kohschu, tillai 23. Julijam wajadfigu kohri taifih. Sawu „Paldeews!“ falkam mihleem Gezawas dseedatajeem un winnu waddonim Thalberg k. par jauku isweizigu dseedaschanu, Dohles musikanteem par brangu lihdspehlechanu un krohna Missas pagasta fshlotajam Welze k. par skunstrigu ehrgelu spehlechanu. Wehl pateizam wisseem zeenigeem kungeem par mihlu dalibu, lo pee muhsu swehtkeem nehma, it ihpaschi zeen. Merzendorfes leelam kungam baronam von Liven, kas pee sawa firma wezzuma neko par leetus gaisu nebehdadams la pirmais dseedatajus waddija no bainizplatscha us 1 1/2 werstes tablo mescha weetinu, tur jauka tribine bij zelta; arri par tahm atspirdsinaschanas malzinahm, lo leelunga labpateitschana dseedatajeem pasnedfa. Tuwi un tabli, Baldohnes dseedaschanas swehtku weesti, fauemeet muhsu sirsuigu pateizibu par laipnigu, mihlu apzeemochanu 23. Juli.

Dseedataju wahra

C. Schepsky,

Baldohnes pag. Hohlmeieris.

Baldohnes bainzas konzeris 23. Juli, la mums sinobts, ir ceneffis 130 rubl. 30 1/2 fad., kas preeksch fshlas ehrgelchm atwehlet.

Wahrmes draudse zaur mahzitaja ruhpeschanohs ir nupat laffschanas beedriba ezelta. Ka dsidam buhschoht kahdas 150 gramatas biblioteka.

No **Lehrpattas** ir us Behterburgu sinobts, la jaunajai Kostulas Kreemu bainizai ir tohna galwa sagahjusees un kahdas 30 zilwekus apskahdejusi. 3 bijuschy us weetas nobht.

Stujene 30. Juli ceswehtijuschy jaunu teefas nammu, preeksch kurra dsimktungs v. Helmersen dewis to wajadfigu grunti un buhwokhus.

Gaujenes un **Behswaines** leelunga Julius Wolff lihkis 7. September jaunajam familijas kawsehta Gaujene us pehdigu duffi noguldinachts. Ne-isskaitams lauschu pulks, kam nelaihs ihstu tehwa sirdi rahdijis, bijuschy us behreem; winnu affaras no jauna leezibu dewuschas, la laudis atfihst gan tohs, kas teem mihlestibu rahda. (M. w.)

No **Behterburgas** sino, la ta komissione preeksch jauneem laira buhschanas likkumeem sawas sehdeschanas atkal usochmu. 22. September bijuschas wiffas komissiones nodakas kohpa. Par teem nospreedumeem dsirde-sim turmahk.

— **Leelstis** Nikolai Nikolajewitsch reisohs par Konstantinopoli us Jerusalem un no turrenes gribb nahkt zaur Egipti, Greeku semmi un Italiu atpakkal us mahjahm. Wijs zella laiks essohht us 3 mehneschi nolikts.

No ahsememchm.

Us **Berlines** keisaru deenahm bij arri kahds Grantshu awischu rakstajis atbrauzis, tur wiffu noskattitees. Mahja atpakkal branjis winsch au wiffu lo redsejis apraksta, bet ihpaschi weemu leetu peemina, kas tam dewust daudi lo dohmacht, probti la Prushchs essohht firmgalwi til spehzigu, la nekur. Wezzais keisars lehfschojohht sirga kahpis, it la buhtu 20 gaddu jaunellis un winnam pat-

kal wiß generalſchtab ar wißeem teem jaunekleem, kaſ keiſara wezzumä, gandrifs wißi no 70—90 gaddu wezzi. Wezzais marſchals Wrangel's 91 gaddu wezs wehl ildeenas kaphjoht firgä. Bet ſchai leetai arri effoht ſaws ſwars. Kad tahdi ſirngalwu generali ſpehj karrä eet kã jaunekli, tad warx gan ſapraſt, ka wiß taſ garra muſſcha krahjuus ſpehj zittadus auglus uſrahdeht, ne kã pee jauneem waddoneem.

— Waldiſchanaſ ſtrihde ar Germlantes kattotu biſkapa wehl nau it nelahdã gallã, kã leekahs leesmas wehl ees dauds tahtlahl. Biſkaps ar wahrdeem, raſſieem un darbeem rahda, ka negriß wiß waldiſchanai prettineeks buht, bet ka tomehr ſawu padewibu laizigai waldiſchanai til tahtu til rahdihs, kur augſtali, ſwehtali liſtumi waj no Deewa, waj no pahweſta ſwehtam amatam dohti neſtafſees zellã. Waldiſchana peepraſſa, lai bei wiſſahm iſcunahm ſawu padewibu ar raſtu apleezina. To nu biſkaps nedarra. Gan irr raſſiſjuſchi baſniſzleetu miniſteris, gan Biſmarks, gan pats keiſars, bet biſkaps paſtahw pee ſaweem wahrdeem. Taggad nu, kã dſied, waldiſchana biſkapam peefubtiſjuſi to ſinnu, ka til ilgi, ka wiſſch prettoſees, ne-iſmaſſahs wiſnuam taſs naudas ſummas (dauds tuhſtoſchi dahlderu), kurras pehz liſtuma walſſerentejahm wiſnuam kã biſkapam jamakfa. Biſkaps iſſi atbildejis, ka ſawu peenahkumu zaur teefahm ſinnahs peemelleht un ja arri ar warras darbu wiſnuam to atrantu, tad tomehr nelifſees lohžitees no ta zello, kurrã wiſnuam ſwehts amats to ſtahdijs. Arri zitti biſkapi turras pa ſchin un eelſch tahdas weenprahtibas irr leels ſpehſã.

— Weidſamajã karrã laikã daſchi Wahzeſſchi bij ſamettuſchi 1700 dahlderu un turklaht brangu kabbatas pulſſeni un noſpreeda to ſchlaſoht tom, kaſ Grantſcheem to primo karrogu atnemõ. Taggad nu pehz ilgã iſmekleſchanaſ irr atrakſa, ka taſ pirmãis atuementais karrogs bijſe weenas turko regimentes ſarlanais triheſtuhru laſkats. Uſwarretaje irr bijſe no 95. Bruhſch. reg. weens nabags muzzineeka ſellis Winſlers wahrda, taſ nu dauds paldeews ſazzidams eebahſe tohs 1700 dahlderus ſawã keſchã.

— Par tahm jaunajahm ſintehm, ar ko Wahzu armiju griß brunnoht, dſirdam, ka taſs buhſchoht pehz weegluma un ſchahweena taſs pahrahahs par wiſſahm. Ar 2 rohkaſ pakuſtinahſchanaſ ſlinter effoht peelahdeta un ſpehjoht 1 minute 26 ſchahweenus laiſt wakã. Uſ 1¹/₂ werſti tahtluma warroht it labbi mehrli trahpiht. Tahdas ſlinter nu griß preelſch wiſſas armijas gahdaht, jeb no agrokahm pahetaiſiht, bet lamehr til dauds fatalſa, tur dauds fabrikeem peetils darba un waibuht ka 2 gaddu laikã ſpehs darbu idarriht. Daudſi no leelajeem fabrikeem Belgijã, Amerikã newarroht apſtelleschanaſ wairs peenent, uſ pahri gaddeem rohkaſ darba pilnas, jo gandrifs katra waldiſchana leel ſew jaunmohdes eerohtſchus kalt un leet.

Grantſchu tautas ſapulze griß ſawam preſidentam Tieram, kaſ jau ſtipri gaddõs un katur azzumirli warx Deewa preelſchã tapt aiſſaukſe, eezelt palihgu, wihze-preſidenti. Gan taſ wezzajam lungam nau iſſi pa prah-

tãm, bet kad wiſnu uſ wiſſu muſſchu apſohla paturrecht, tad jau arri nau ko prettotees.

No Rohmas. Pahweſta brahliſ, graſe Jahſep Maſtai Feretti, irr 90 gaddus wezs miris; ſchi behdu ſinna effoht pahweſtam tohti pee ſirds gahjuſi. Starp brahteem nebij nelahda leela miſleſtiba, ahraſi eenaidiba. Kad preelſch 3 gaddeem weens brahliſ, Gabriels mirra, tad Rohmneeki dabuja redſeht, ka pahweſts wiſnu apraudaja un pa ſwehtajahm kahpenehm ſchlufhdams ſawu meeſu lihdſi behdinaja. Taggad kur nu pats jau 80 gaddus pahſneedſis, brahla ſchliſſchanaſ jo tuwu pee ſirds ees. Ta familija Maſtai irr zehluſees no weena kemma laiſitaja, kaſ 16. gaddu ſimteni kã eenahzeis Rohmas walſſi uſ dſihwi apmettahs un pee mantas kluu, wiſnu pehznahkamam iſdewahs eeprezeetees gohdatã Ferettu familijã un zaur to tad wiſſi zelli atwebrahs.

Sweedru ſemmẽ gar Melar eſaru 14. September pulſſen 6. pehz puſd. irr tohti ſtipra ſemmeſtrihzeſchana manita. Nammi luſtejuſchi, iſtabas leetas apwehluſchahs un breeſmas un bailes bijuſſas leelas, pehz 5 ſekundeem wiſs bijis atkal pahrgahjis. No ihpaſchahm nelaimehm gan neſo nedſied. Gaiſs bijis ap to laiku ittin ſkaidrs. Til tuwu uſ muſſu puſſi wehl nebij ſemmeſtrihzeſchana manita.

Starp Turkeem un Montenegreeſcheem uſ rohbeſcha irr ſtipra ſauſchanaſ iſzehluſees, uſ abbahm puſſehm irr labba teefa krituſchi. Kad til no tam ne-iſzellahs leelahſe lehrum!

Iſchiffagas nodegguchais pilſehts tohp ar tahdu ſſchallumu atkal buhwehts, ka iſ ſtundas tohp pa weenam leelum nammam gattaws. U kur ſtrahdneeki tee Amerikaneelſchi!

Adwokahts uſ meſſchaluſungu: Miſkãis draugs, kad Zuhſ atkal ſawas prozeſſes deht nahzeet, tad atſabjeet ſawu ſunni ahtã. Kad wiſſch til ſlinkſ irr un newarr man neweenu ſalki nokert, tad man wiſnu bluſſu arri newaijag. E. Skujeneek.

Zã — ba — i.

„Ar. paſ.“ awiſe ar ſkunju pilneem wahrdeem pahrunna to breeſmigu dſerſchanaſ grehku, kahde wehl arri Behterburgã un pateeſi wehl dauds zittur ſtipri ween ſalko un tiſlab wihrus, kã ſewas, kã pat behrnus ſawõs walgã eewaldſnadams teem wiſſu gohdu un lablſchanohs laude. Al kahda pawiſſam zittada warretu ta dſihwe buht, kad ſchi grehka weeta eſtahtu deewabijaſchanaſ, ſtrahdnezibas un ſahntibas gars! Zik jaukaſ effoht uſluhkojamas taſs paſſas wahzu kolonijas, kur dſerſchanaſ grehks maſ ko minnamã. Nu aprakſta to wahzu Saratowas koloniju, kaſ irr 12 werſtes no Behterburgas uſ Newas uppeſ kraſteem. „Bij gan mums ko pahrihnitees par wiſſu to ſahntibu un ſkaidribu, turribu un gudru, tiſluſchu ſtrahdneeku prahtu. Taſs mahjinãs irr gan til no kohla, bet irr til jaukaſ, ehdras un miſhligas preelſch dſihwes; taſs iſtabas, kaſ ar ſaweem gaischeem lohgeom uſ eelas puſſi gull, tohp par waſſaru iſihretas un atneſe

labbu ihres naudu. Kad usluhko tohs laukus, tad reds ka ta semme nau wis nekahda ihpafchi teizama, bet ta aplohpfchana, isstrahdaschana, isgrahwofschana, mehflöschana to darra, ka fehja labbi stahw un pilnigu pahrtifschanu atnes, ka flehtis un kambardös irr Deewa swehtiba. Ohlas un jumti wiffi labbi aplohpti, sirgi irr stipri, labbi turreti, ratti un wiffas sirgu leetas stingras, netrühfti neweenas silfniinas waj rütkifcha; gohwis nau leelas, bet labbi peeturretas un irr lohti peenigas, flauzenes, tohweri, spanni irr til spohdri, ka preeks, wifs fehts widdus irr skaidrös, leijas wiffas peewilletas, nammu preekschä smukka fehtina, wiffa dshwe spigguko istiz-zibu un laimibu. Nemas nedohmatu, ka tas plekks gull muhsu seemeta puffs, warretu to turreht par kahdu gab-balu, isnemtu no jaulajahm Reinuppes krastrallehm. Bet dsirdeet wehl tahlahf: wiffä tai kolonijä, kas 3 werstes garra, nau it neweena pascha schenka nei allus bohdes; bet par to tai kolonijai irr smukka, no almineem buhweta lutteru basnijina, ko deewabijigu draudstites lohzeftu roh-kas jauki aplohpuschas no ahrenes un eefschenes; basnijai blakkam stahw ffolhla preeksch 225 behrneem no abbejahm fahrtahm. Netruhfti arri grahmatu krahtuwes, irr kah-das 200 grahmata, daschas preeksch leeleem, daschas preeksch behrneem, grahmata par nedetu makfa 1 kap. Kolonijai irr fawa waldiba, fawa teefa, bet no sahdsi-bahm un warras darbeem tur it neko nedfird. Kolonijai irr ihpafcha magasina; us trim weetahm irr isdallitas ug-guns sprizzes lihds ar zitteem dsehfschameem rihkeem. Katria namma preekschä irr beuki, kur katrs pawehni warr ap-fehstees; weena pufte eelas irr ar almineem isbruggeta. Wiffa ta 3 werstes garra eela irr ar lohkeem apstahdita, tur zeema eedfihwotaji warr pastaigahf, atpuhstees un jauki fatiltees. Nihdös un walkardös namma tehws ar faimi atnes Deewam fawas peeluhgfschanas un pateizibas, ne-weens faines lohzeftis tur nedrihfti truhft. — Tä Deewu peeluhdsoht, ustizzigi strahdajohf, Deewa dahwanas pa-reifti walkajohf irr wiffi pahrtikluschi, pa-ehduschi, ap-gehrbusfchees un bagati eefsch daschadeem begrechzigeem pree-keem. Rohdshs arri tur sinams weens un ohtrs, kas zittadä prahtä gribbetu sistees, bet straume to wehl lihds waj isfweesch mallä.

To lassohf mums nahja dohmas, waj newarretu pee muhsu Latweeschu brahsteem wifs arri täpat buht? Kap-ehz ne?! Daschi Kurssemmes un Widssemmes apgabbali jau arri fahf rahdihf tahdu pat feiju, bet pee leelshs dak-las wehl dauds pee tam truhft. Un Kapehz? Ja, to at-bildu fadsirdefim paschi tillab no greisibas lä arri pa-reiftibas.

Juhs nekreetni aplohptee lauzini rahdeet ar sawu tuf-schumu un faweem plaukumeem, ka Juhsu faimneekam wehl nezil neruhp ihsta semlohpiwa; juhs fadrifluschi jumti, juhs tuffchas, duhmainas, isfchlohitas istabas purrina-jeet fawas galwas, rahdeet ka Zums schermuki mahz tohs eedfihwotajus usluhkojohf; juhs refnee zeema trohga pap-pini rahdeet, kur aistell wifs apfahrtejo mahju treknams; juhs teefas nammi, teefas deenas mudschedami aif lau-dihm, kas par neekeem reijahs un fuhdsahs un laiku til

sohg, leezinajeet, ka meers barro un nemeers pohsta; juhs neklohptee zefti, juhs alminu peeweltahs, raffumu mahju gatwes, lauseet tohs rittenus, kamehr mahzshs juhs lih-dfinahf; puhdejeet gahjeji fainneeka pastalas fehts widdus dumbrajä, flehpiatees zuhziinas flehts preekschas dublu lahmas, lai faimneee Juhs melledama skraida, warbuht tad tehtinsch tops mohdinahts pawalkas brihschös peewil-leht bedres un jauku maurinu few gahdaht; fauz tu mahnu tizziba, ka pa-audsei ffolhlas wehl truhft, rahdi besdee-wiba fawas schultis, skandini tu wiffa dshwe, ka deewa-bijaschana derr pee wiffahm leetahm un ka lihds ar to plaulfti ustizzihgä darbs, turriba un manta, fahfiba un spohdriba, meers tais firdis, preeks us waigem, smal-kums fadsihwä, gaischums wiffä dshwofschana. Kam aufts dsirdeht, tas lai dsird!

Atsaukschanahs no Ruzzawas.

Tai rakftä „no Ruzzawas“ eefsch Latw. aw. Nr. 33. ar wahrda parafstu B. P. irr daschas wainas, tä ka zit-tam Ruzzawneekam us to ja-atsauzahs.

Rakftitajis eefahloht fakla, ka Ruzzawneeki ar Klai-pehdu gan kuptfchojahs, „bet no isflawetas Wabzsemmes garrigais gaischums lihds schim schei tiklai mas par rohbe-schahm irr pahrsphidejis. So ohträ Kurssemmes mallä, wiswairahf us Jelgawas pufsi, dauds wairahf garriga gaischuma ne lä pee mums u. t. j. pr.“ Waj tad tee, kas ohträ Kurssemmes mallä dshwo, to garrigu gaischumu arri no Klaipehdas eekuptfchojuschees? No Klai-pehdas B. P. to Wabzsemmes garrigu gaischumu gaida! Un waj reds! effohf arri pahrsphidejis, bet wehl mas — laikam til weens starrinsch us Ruzzawu. Tad nu Ruz-zawä lihds schim leela garriga tumfiba irr waldijufe, lä no B. P. rakfta jadohma. Schahda pahrmeschana Ruz-zawas draudfes garrigeem un laizigeem lohpejem gan ne-buhs patihkama. — Bet kad nu B. P. rakfts dewis lassit-tajeem fajuft, kahdä garrigä tumfiba Ruzzawneeki lihds schim fehdejuschi, tad winsch tahlahf rakfta: „Bet nupat arri pee mums tautas garrigi spehfti pamasi fahf jo wat-rahf zillatees,“ un tad winsch sinas, ka Ruzzawneeki effohf dedfigi dseedataji, effohf Oktober mehnesi fabeedro-juschees, un diwi swehtdeenäs mahzidamees, trefschä ne, — seemas swehtlös jau daschu meldinu tscheträs balsis baj-nizä warrejuschchi nodseedahf. Waj reds, kahdi fapratligi un ismannigi laudis tai draudf, kur garriga gaisma til drufzin no Klaipehdas irr pahrsphidejufe! Til rascheni rettä draudf gan ees. Daschi puhlejshs dauds jo ilg, bet Ruzzawneekeem eet ihfakä laikä, lä par laipu! Sin-nams, kam tad to wajag peeminneht, ka tee „pee-auguschhi gohda wihri“ un wehl zitti (lai nu gan meitas ne), kur dseedatajös fabeedrojuschchees, jau gaddu gaddeem dseedajuschchi us balsim (lä jau arri B. P. pats); jo Ruzzawas basnijä un us lappeem, ir zittur, kur til reisa nahja, irr jau tscheträbalfigi dseedahs woffelus 18 gaddus. Rakfti-tajam tas gan nederreja peeminneht, zittadi arri dasch no sweschajeem lassitajeem buhtu isfauzis: Tee paschi wehfschi zittä Kullé!

Ne, ne, ar to garrigu tumfibu Ruzzawâ nau wis til flitti, kâ B. P. raffis daudfina, un ar to garrigu gaismu*) no Klaipehdas irr tihri neeki.

Sinnams Ruzzawa newarr wiffâs leetâs lihdsinatées zitteem Kursemmes pagasteem, kur zittadi grunti, un laudis jau fen zittadi dšihwojufchi. Pee mums wehl nau aismirski tee laiki, kur laudis brihnejufchees par to, ka weens fainneeks atbrauzis pee Ruzzawas basnizas ar diwi apfalteem vittineem. (Tee ohtri diwi bijufchi nekalti.) Laudis fazzijufchi: „Wai reds, tam irr kalti ratti! Daschâs Ruzzawas taggadejas, fainneezes man irr stahstijufchas no teem laikeem, kur winnas meitas buhdamas, wehl muifchu rijâs darbôs gahjufchas kult. Lautini bijufchi schinnis krohna nowaddôs til isdšihtri, ka daudf wairahl to mahju irr, kur fainneeki krawati zits pehz zitta, nekâ tahdu mahju, kur no wezzas gimmeenes fainneeks palizzis tehwa weetâ. Ir taggad wehl pee mums nau it neweena gruntineeka, kas fawas mahjas buhtu atpirzis, jebfchu krohnis preefch kahdeem gaddeem uf pirkšchanu gan flubbinaja. Rautfchu mums lihds fchim Ruzzawâ gan nebij dšeedafchanas beedriba un dšeesmu fwehfti**), tomehr muifchu laudis nau wis tahdi, kas muzzâ augufchi un par fpundu irr barroti. Nettas mahjas pee mums atraddihs, kur nebuhs raklitaju. Kad Bruhschu arraju barri atbrauz muifchu mefchôs, tad winnu starpâ wairahl nau, kas wahziski runna, kâ muifsejâs, kad tee uf Klaipehdu nobrauz kuptfchotees. Mums jau arri daschi fainneeki un fainneeku dehli, kam Wahzu wal lodu tikpat weddahs runnaht un rakstih, kâ fawu mahtes wallodu. Zitti proht ir kreewiski. Un kur tad Ruzzawas dehli, kas plaschâ tehwsemmê isgahjufchi, fawu maifiti pelniht! Peeminnefchu tiklai tohs, kas isgahjufchi par telegrafisteem (drahtes lungeem). Tahdu ween irr lihds fchim brihscham astoni. Starp fcheem irr diwi Ruzzawas Wahzu behrni un fefchi Latweefchu fainneeku un nammeneeku dehli. (Trihs no teem Latweefcheem jau taggad paschi telegrafa staziones pahrwaldneeki irraid.) Teem bij japroht, kad eestahja deeneetâ, neween Wahzu un Kreewu, bet arri Grantfchu walloda.

Nu tad tafschu it tumfchi laudis nau wis Ruzzawneeki, kad fawus behrnus tâ leef isflohloht!

Wehl B. P. raffa, ka zeen. mahzitajs pats — kad zitta waddona ne-atraddees, to waddifchanas un pamahzifchanas darbu usnehmis. Tâ nu gan nau. Nesinnu kadeht B. P. flehpy to wihru, kas zeen. mahzitajam pee fchi darba kreetni palihds; kas wiffâ tai laikâ tiklai kahdas reifas fapulzê irr truhzis. Raklitajis fakka: Zits (tad nu treschajs) ne-atraddees. Waj tad waddonam wajag atrastees, prohti: usbahstees, kad zitti jau preefchâ? Man fchkeet waddonis jau ja-azina! Waj tad B. P. arri faut kur par weddeju tehwu jeb par walkara brahli (Marshall) kahsâs ne-azinahts atraddees?

Raklitajis peeminn arri, ka par dšeedafchanas fihmehm

nohtes nehmuifchi, un ka japreezajotees, zil kohfchi dasch jauneklîs un meitina pehz nohtehm prabtoht isdšeedaht. „Pehz nohtehm ihfâ laikâ prast isdšeedaht,“ tas irr fwarrihgâ wahrds? Bet lai buht. Gribbu til to fazzih: Tê mehs peenahzahn tai weetâ, kur es fahku fajust un gribbetu uf to derreht, ka B. P. tam rakstam fawu wahrdu parakstidams, nau ne pa gohdam isfaffijs, kas tanni stahstih; jo es B. P. turru par gohda wihru. Kas tihfchi neteiks zittadi, ka winfch kahdu leetu atfinnis, prohti: winfch neslawehs (laut gan zitti slawe), ka pehz nohtehm weegli dšeedaht, kad nau slaweeres blakkam; jo winnam un daudf zitteem dšeedatajeem jo weddahs pehz zippareem — kâ pirms mahzjufchees — nekâ pehz nohtehm dšeedaht. Pehz zippareem winni sinu jaunu dšeesmu paschi eemahzitees, pehz nohtehm ne tâ.

Beidsiht wehl jautafchu: Kadeht — zittas sinas no Ruzzawas muifchu Awisês islaisdams — nepeeminneju arri to jaunezeltu dšeed. beedribu. Atbildu: To netizzina-johs darriht. Pirmkahrt: daschâs draudlêš jau tâ irr gahjis, ka pirmâs eeflums uf dšeedafchanu irr atdšiffis un eefahktais darbôs irr nihjis. Schi leeta irr no-gaidama, tad sinnojama. Ohtrkahrt: daschreis ne dšeedatajeem, ne winnu waddoneem tas pa prahtam, ka winnu nupat eefahktu darbu nelaiikâ, prohti: eefam tas wehl zil ne zil gattaws isglibtohts, pasalei daudfina; jo gaddahs tahdi awifchu laffitaji, kas wihpsnodami fakka: „Kad wista pautu (ohlu) isdehjufe, tad ta kladsina!“

Chr. Sch—g.

War gohwju lohpu kohpſchannu.

3.

To wezzu mohdi, lohpus faitês, jeb walgôs feet, efmu atmettis. Es winnus nepeefektus stalli turru. Mehginadams efmu par labbu atraddis, ka no pascha eefahkuma wiffu gannamu pulku kohpâ, uf reis nedfenn weenâ stalli; bet til pa 10 gohwim fawruhp kohpâ. Tê nu ja-uswakte, waj winnu starpâ nau kahda gohtina, kas wahjaka un nespehziga par zittahm. Tahdas ja-atschir fawâ ihpaschâ stalli. Pehz mas deenahm lohpi apjuhstahs un winnu starpâ irr meers; tee nei stumdahs, nei gruhstahs.

Kad walgôs peefectahm gohwim, weenai labbaku, ohtrai flittaku berribu noleel preefchâ, tad fchi pehdeja uf nahburdseni flaudiga buhdama, fawâ walgâ raustahs, kahrodama to ne-eefneedsamu labbako berribu; bet patti fawu, kas tai preefchâ nolikta, sem kahjahm islaisa un fuhdôs eeminn. Schis netilkums walgôs feeteem lohpeem irr eerafss. Talab lohpi, kas fawâ walkâ stalli staiga, eefahkumâ ees fchnohkeredami tē pee weenas, tē pee ohtras filles, un pahrlëezinajufchees, ka wiffâs filles weenada berriba, tee pee filles nostahfees un meerigi kohpâ ehdihs, kamehr wiffu apehdihs, kas teem bij preefchâ likts. Lai mittinajameem lohpeem weetas rastohs, kur tohs pa maseem pulzineem warr turreht, tad tee fainneeki, kam leels, ruh-mihgâ stallis, to paschu ar reddelu feenahm warr eerikteht til leelâs ruhmeš, kur ikweenâ defmit nepeefectas gohwis warr mittinaht.

*) Laikam B. P. kahdu jaunu tizzbas mahzibu un Klaipehdas gaida! Tahda pahrschiddehs pahrschinnam, kad il to peenentu!

**) Laikam raklitajis neturrehs tahs dohmas, ka wiffâs draudlêš, kur nau dšeedataju pasahwigas beedribas — garriga dšeesma truhft!

Lohpeem stalli wairahl ruhmes, kad tohs nepeeseetus nekä walgös peeseetus turr; arri palaischu masahl wajjadshgš; jo lohpi weenumehr kustedamees un staigadami, pa wiffu stalli fuhdus ismehta un ar kahjam peemin, tä ka wiffä stalli fuhdi bes kahdas islihdinaschanas weenä beesumä aug. Turklahst lohpi irr weenumehr tihri un spohdri un ar fuhdeem ne-aplshp, tä ka tur, kur tee walgös peeseeti stahw. Un kad stalla greesti irr labbi falaisi, tä ka no augshenes puttefli un netihrumi teem newarr uskrift; tad gohwju ahdas spalwa irr weenumehr gluddena un spohdra, it ka ar suffekleem isfukkata.

No nesphodribas un kuhtribas, tapat pee zilwekem, tä arri pee lohpeem daschadas flimmibas iszellahs. Darbe un spohdriba pee wesseliga ehdeena derr zilweku wesselibai un lohpu wesselibai irr wajjadshgš, ka lohpinisch stalli staigadams, lohzelus warr kustinahst, zaur ko barriba kungi labbaki sawahrahs; bet ohtra leeta irr meefas spohdriba, lai tee sweedru zaurumini, kas no meefas us ahreni twaikus un sweedrus islaisch, ar netihrumem ne-aisslippinajahs; bet gaisš (luste) pee teem warr pee-ect klahst. *)

Kad gohwim wehders un gurni, par seemu, ar fuhdeem aplippusch, tad ihpafchi pawaffarä nesphodribas augli pakkal nahk. Pawaffarä kad lohpus gannös dsenn, tad nedekas pahreet, kamehr peeslippuschee fuhdi no meefas nokriht, un tahs weetas irr pliffkas, bes spalwas. Bet ihsteni pawaffarä dshfira flaydranku laika, lohpinisch gannös isdshits, ar pliffku meefu farahwees stahw, kad faltums winna kaulus drebbina, un sinnamš arri ehst newarr. Zaur to paschahm labbakahm flauzomahm gohwim, kas lihds schim peenigas bijuschas, aistruhst tesmini, zitschi sprehga un peena pestruhst. Bet tahm ilgi jawahrgst, kamehr pee spehka teek. No nesphodribas neween schi waina, bet arri daschas zittas flimmibas iszellahs.

Kad lohpus par seemu nepeeseetus mittina, tad, tä jau peeminnehjam, paschi lohpi sawus fuhdus weenä beesumä pa wiffu stalli ismehta un islihdina, tä ka teem katra weetina lihdsena, kur argusteš, un gohwis nepahrmettahs, tä ka tas daudreis tahdös stakkös noteek, kur walgös peeseetoom lohpeem pakkal kahjas us pee-augschem fuhdeem, neretti par pehdu augstahl, nekä preeksch kahjas stahw. Katrä brihdi lohpus, stahwoht un gulloht, lihdsenas weetas wajjaga.

Tai brihdi, kad lohpus us dsirdischanu dsenn, barribu leek filläs.

*) Bilweta ahda us ilweena tahda gabbaltia, kas saweikas leelumä, irr rohnant: pakauš un muggurä 400, waigä 540, us wehdere un kribtim 1130, us peeres 1258, ap falku 1300 un kahju plaukikas ap-pakkä tahdä paschä masä isplattijumä 2685 sweedru zaurumini. Bilweta ahda rehkina pawiffam lohvä 2,380,000 sweedru zauruminaus, zaur ko zilweta meefas twaiki us ahreni weenumehr zauri speeschahs. — Tahdi paschi sweedru zaurumini arri lohpeem un swebreem sawäs ahdas.

(Als preekschu beigumä.)

U fur sirgu kohpejs!

Saimneekš: „Anzi, waj tu sirgeem ehst jau dewi?“
 Buifis: „Ja, fainneek! sirgi jau pa-ehdusch.“
 S.: „Waj tu winncem dauds effi dewis?“
 B.: „Ja, fainneek, winni irr it papilnam dabujuschi!“
 S.: „Nebuhstu tu schoreis winneem til dauds dewis?“
 B.: „Nu, winni arr jau nau til warren dauds dabujuschi.“
 S.: „Sirgi warreja arr wehl lihds gaismai gaidiht.“
 B.: „Nebehdajatees fainneek! Winni arr nau wehl nekä dabujuschi!“
 K. S—n.

Atbildas.

J. A — M. Paldeems par Zuhju mihku firdi, ar to atwehleet, lai Zuhju pirmo waju dsesminu pabrabbaju, bet to newarr tä debma-jeet. Senu gan sawä muhschä dauds mahzisees, arri daschu jau rakstijis, bet to wehl sawä muhschä nesenu edroschinnajees, dsesnu rakstijis. Zit-tahs rakstis, kad arri nau pilnihgs, derr tomehr, kad til ta sawa waj mahziba ko wehris, bet dsesmai wajag ar skaitu feiju un balsu jau dsinnuschai buht; kas no nekohschas skaitu grihb darriht, tas wahra al-minu sawu. Nesinnam kur dehtees at teem finteem dsesnu kalleju, kas sawä prakä gan dohma, ka winnu pirnais spalwas rakstums jau til pilnihgs, ka to tuhstoschem lai teek preekschä. Un tafschu ta leeta stahw tä: kates kas bes wainahm kachj profaisst rakstihst, wehl nespeh dsesmas standinahst, bet kas dsesneekš grihb buht, tam papreeksch wajag ihiti pilnigam rakstneekam buht. Ek pa kaddai ihiti kreetmai, un ne wis gorai dsesminai gribbam isleetaht. Laika kawekkam taiseet dsesminas dutscheem, bet ne preeksch awisehm.

M. B—e. B. Daschu no tahu turymahl isleetaschu.

J. B. — B. Kad katra uggans grehku grihbem aprakstihst, tad tahju nekahutum. Ek kur kas ihpafchi ewehschajams, warram usiemt.

S. D. B. — J. Paldeems! Isleestajim. Bet tas rakstis „L. w.“ irr par dauds ehromis, turklahst ta mahziba arri tahda sawada, tapehš paliffa.

Labbibas un preekschu firus Jelgawä, 2. Oktober, Rihgä, 30. September un Reepaja, — Septbr. 1872. gaddä.

	Rakfaja par:	Jelgawä.	Rihgä.	Reepaja.
1/3	Eschetu. (1 pudru) rudsu	2 r. 30 f.	2 r. 50 f.	— r. — f.
1/3	" (1 ") sweeschu	4 " 25 "	4 " 25 "	— " — "
1/3	" (1 ") meeschu	1 " 80 "	2 " 25 "	— " — "
1/3	" (1 ") ausu	1 " 20 "	1 " 50 "	— " — "
1/3	" (1 ") srazu	2 " 50 "	3 " 15 "	— " — "
1/3	" (1 ") rupju rudsu miltu	2 " 10 "	2 " 35 "	— " — "
1/3	" (1 ") bshdeletu	3 " — "	4 " — "	— " — "
1/3	" (1 ") " sweeschu miltu	4 " — "	5 " — "	— " — "
1/3	" (1 ") meeschu puraimu	3 " — "	3 " 75 "	— " — "
1/3	" (1 ") kartofokti	— " 60 "	— " 90 "	— " — "
10	pudu (1 birlawu) teena	4 r. 50 f.	5 r. — f.	— r. — f.
1/2	" (20 mahz.) sweeska	5 " — "	5 " 30 "	— " — "
1/2	" (20 ") dselles	1 " 10 "	1 " 15 "	— " — "
1/2	" (20 ") tabala	1 " 60 "	1 " 25 "	— " — "
1/2	" (20 ") schilhu appiau	— " 25 "	— " — "	— " — "
1/2	" (20 ") krobna linu	2 " 40 "	2 " 20 "	— " — "
1/2	" (20 ") brakka	1 " 70 "	1 " 10 "	— " — "
1	muzzu linnu fehlu	9 " 50 "	9 " 50 "	— " — "
1	" falku	10 " 25 "	11 " 50 "	— " — "
10	pudu farlanas fable	6 " 80 "	6 " 25 "	— " — "
10	" baltas rupjas fable	6 " 25 "	6 " — "	— " — "
10	" " smalkas fable	6 " 25 "	6 " — "	— " — "

Naudas tirgus,

Rihga 30. September 1872.		uzpraff.	Fohl.
5% walds-aisteenefchanas bikeres ar winnest.	I. aisteen.	—	150 1/2
" " " " " " II. aisteen.	—	—	147
5% waldsbankas-bikeres	—	—	—
4% Wldf. fandsbrihjes	uffallamas	100	—
" " " "	ne-uffall.	95 1/2	94 3/4
5 1/2% "Kurff. fandsbrihjes	uffallamas	—	99 1/2
" " " "	ne-uffall.	95 1/2	94 3/4
Wihgas-Dinab. d'fellekka atzijas uf 125 rub.	—	147 1/2	147
5% Rihg.-Dinab. " obligatzijas uf 100 rub.	—	89 1/2	89
5% Rihg.-Zelgaw. " " " 100 " "	—	117	116

Latw. Amischn apgahdatais: **J. W. Sakranowicz.**

Breeksch lutteru palihdfibas lahdes

tappa eemaffati:
 no Jaun-Luzes draudses . . . 11 rubl.
 Zelgawas aprinku komiteja.

Breeksch latw. mehmturku ffohlu Sallaspile
 atkal eemaffati:

no Gezawas dr. (3. dahw.)	5 r.	— f.
" Kurffschu " (2. dahw.)	4 "	— "
" Nerretas " (3. dahw.)	7 "	— "
" Wahnes " (2. dahw.)	2 "	— "
" Subbates " (2. dahw.)	27 "	— "
" Luffuma wahz. dr. (1. dahw.)	5 "	— "
" Bahrebes dr. (2. dahw.)	4 "	30 "
" Jaun-Zelgawas dr. (2. dahw.)	2 "	7 "
" Rihzbargas dr. (5. dahw.)	9 "	4 1/2 "
" mahzitaja Albers no Dreles pilff. Kreemu semme	1 "	50 "

Zelgawa, 25. Sept. 1872. pawiffam . 66 r. 46 1/2 f.
 Mahzita's R. Schulz,
 mehmturku ffohl. direktors no Kurfemmes buffes.

Studdinafchana.

PeHz Wifaugtatt awtwerinatu Kurfemmes kredite
 beedrihas swabruffes pamatu uklumu § 10 teef
 tee, kam warbut schabdas no Kurfemmes kredit-
 beedrihas direkzijas irakstias un wee tabs pafchas
 var juddufcham, fadeggufcham jeb fagtahm wee-
 meldetas swabruffesfchaimes buhtu, ka:

- I. **No Postendes pagasta teefas**, par faktu peemeldetu 5 procentiga swabruffesfcheline Nr. 94, leela 100 rubl. fudr., ar 1. Mai 1872 ismalfajameem kwooneem, irakstia 15. Juni 1870 preeksch aitatimes Henriette Bachmann.
- II. **No oberhoftees. adwok. Schmid f.** par fadeggufchu peemeldetu swabruffesfcheline uf angku-angkeem Nr. 7421, leela 5 rubl. 50 kav. fudr., irakstia 6. Mai 1868 preeksch ta. kam wiama rohta.
- III. **No Wittenheim-Suffejas pa-gasta waldifchanas** par fagtahm peemeljetas swabruffesfchaimes uf angku-angkeem:
 Nr. 786, leela 21 rubl. 12 kav. fudr., irakstia 30. April 1865 preeksch Peter Ohmann.
 Nr. 787, leela 21 rubl. 12 kav. fudr., irakstia 30. April 1865 preeksch Martin Ohmann.
 Nr. 788, leela 21 rubl. 12 kav. fudr., irakstia 30. April 1865 preeksch Sabu Ohmann.
 Nr. 3211, leela 50 rubl. fudr., irakstia 30. April 1866 preeksch Ewa Meschang.
 Nr. 3212, leela 50 rubl. fudr., irakstia 30. April 1866 preeksch Jacob Meschang.
 Nr. 3213, leela 20 rubl. fudr., irakstia 30. April 1866 preeksch Ewa Gusen.
 Nr. 3218, leela 70 rubl. fudr., irakstia 30. April 1866 preeksch Mahre Melder.
 Nr. 3220, leela 20 rubl. fudr., irakstia 30. April 1866 preeksch Ewa Wewer.
 Nr. 3221, leela 20 rubl. fudr., irakstia 30. April 1866 preeksch Alise Wewer.
 Nr. 3222, leela 21 rubl. fudr., irakstia 30. April 1866 preeksch Ede Muzzeneck.
 Nr. 3223, leela 22 rubl. fudr., irakstia 30. April 1866 preeksch Zuhle Muzzeneck.
 Nr. 3224, leela 15 rubl. fudr., irakstia 30. April 1866 preeksch Andri Bliff.
 Nr. 3225, leela 15 rubl. fudr., irakstia 30. April 1866 preeksch Peter Bliff.
 Nr. 4629, leela 100 rubl. fudr., irakstia 6. April 1867 preeksch Arifch Wela Zebe.
 Nr. 4630, leela 100 rubl. fudr., irakstia 6. April 1867 preeksch Behrui's Wela Zebe.
 Nr. 4631, leela 89 rubl. 65 kav. fudr., irakstia 6. April 1867 preeksch Behrui's Wela Zebe.
 Nr. 5039, leela 17 rubl. 50 kav. fudr., irakstia 4. Mai 1867 preeksch Peter Nowigsh.
 Nr. 5040, leela 17 rubl. 50 kav. fudr., irakstia 4. Mai 1867 preeksch Anne Nowigsh.
 Nr. 9697, leela 100 rubl. fudr., irakstia 6. Oktober 1869 preeksch Peter Wesmann.

- Nr. 9698, leela 28 rubl. 52 kav. fudr., irakstia 6. Oktober 1869 preeksch Peter Wesmann.
  - Nr. 9699, leela 31 rubl. 6 kav. fudr., irakstia 6. Oktober 1869 preeksch Peter un Janne Scholer.
  - Nr. 9700, leela 100 rubl. fudr., irakstia 6. Oktober 1869 preeksch teem wehl nepeaangufchem Martin Anne un Dahre Tebraud.
  - Nr. 9701, leela 2 rubl. fudr., irakstia 6. Oktober 1869 preeksch teem wehl nepeaangufchem Martin Anne un Dahre Tebraud.
  - Nr. 13073, leela 35 rubl. 72 kav. fudr., irakstia 23. Oktober 1870 preeksch Jepsdonof.
  - Nr. 13074, leela 59 rubl. 47 kav. fudr., irakstia 23. Oktober 1870 preeksch Wahre Tebraud.
  - Nr. 13075, leela 43 rubl. 40 kav. fudr., irakstia 23. Oktober 1870 preeksch Anne Grifchte.
  - Nr. 14188, leela 30 rubl. fudr., irakstia 9. Februar 1871 preeksch Anne Strnowitsch.
  - Nr. 14189, leela 30 rubl. fudr., irakstia 9. Februar 1871 preeksch Dahre Strnowitsch.
  - Nr. 14190, leela 35 rubl. fudr., irakstia 9. Februar 1871 preeksch Peter Strnowitsch.
  - Nr. 14191, leela 30 rubl. fudr., irakstia 9. Februar 1871 preeksch Ewa Strnowitsch.
  - Nr. 14192, leela 35 rubl. fudr., irakstia 9. Februar 1871 preeksch Arifch Strnowitsch.
  - Nr. 14670, leela 35 rubl. fudr., irakstia 23. April 1871 preeksch Peter Leepeneck.
  - Nr. 14671, leela 30 rubl. fudr., irakstia 23. April 1871 preeksch Ewa Leepeneck.
  - Nr. 14672, leela 12 rubl. fudr., irakstia 23. April 1871 preeksch Dahre Ribwan
- zaur fcho ufaktuati, tabs swabruffesfchaimes weh-lafais weena gabda lalla, rebknahis no fchihis fluddinafchanas treschahs iffluddinafchanas deenas gubernas awiffes, — wee Kurfemmes kreditebeedrihas direkzijas urahdit un par fannu ifpafchannu pee-rasdiht, jo zittadi direkzija teem peeminnetem ifpafchneekem to tad wehz ikkumeem negelbigu taruufchu pirmo swabruffesfchaimu weeta irakstias un ifdohs **jaunas weenweenigt geldigos fchaimes** (Duplicate). Zelgawa, 7. April 1871. (Nr. 903.)
 Direktoris: Ludinghanten-Wolff.
 Sekretieris: Seyling.
- Brambergu pagasta teefa zaur fcho darra fin-namu, ka **12.** un **13. Oktober f. g.** pul-sten deniade no rihta fahfoht Duhamannu mah-jas ta nominirufcha **Dahu Wolffa** manitu, ka waitahl affis flalditas malfas, kofka un mahla traufus, rijas lukamohs un lanka klutshus, leeku fkaatu jannu maifu un wehl daschus zittas fainu-neesibas letas pret flaldru naudu ubtrupé wat-rahfoblitajeeem pahdoht.
 Kalzarahwe, 22. September 1872.
 (Nr. 223.)
 Preeksch fehd.: H. Widding.
 Teef. fr.: H. Allman.

No Dandables pagasta waldifchanas, Dohbeles
 aprinkl, zaur fcho teem ahvys pagasta dshwo-
 domeem pagasta lohjetkeem tohu finamis darrihts,
 ka ta galwas naudās isdallifchana yar 1872/73.
 gaddu irr nolikufe un tabs lites liohs **20. Ok-
 tober f. g.** wee pagasta wezzaka eeffch fcheje-
 nes Ighatt mahjahm deht eefflattifchanas islitias
 buhs, libd lurram laifam fatis fawas neemera
 fuhdfefchanas wee uftraugu teefas warr weest, jo
 wehz fchi terminu neweens waits netaps flauhshts.
 Dandabl, 19. September 1872. 2
 (Nr. 70.) Wag. wezzal.: D. Seemel.
 (S. W.) Wag. fchthw.: W. Stante.

Studdinafchana.

No Kundables pagasta teefas zaur fcho tohu
 finamis darrihts, ka wiffi tee, kam fahdas taf-
 nas parahdu prauffichanas no ta wee Kundables
 peedertiga, appalkch Gallu muiffchās dshwojufcha
 un nominirufcha kalba **Zehkas Sibbol**, ka arri
 tee, kas tam nelaiskam to parahdu palikufchi buh-
 tu, fawas parahdu prauffichanas un peedofcha-
 nos libd **27. Oktober f. g.**, fufch par to
 wentgo ifflebhgichanas terminu nolikis, peedoht,
 un ka wehz fchi terminu neweens netis flauhshts
 nedj pretti nemts, bet ar teem parahdu flehpe-
 jeem wehz ikkumeem darrihts.
 Kundables pilff, 22. September 1872.
 (Nr. 299.) Presidents: J. Schwirberg.
 (S. W.) Teef. fr.: Ruschewski.

No Abgudes pagasta waldifchanas, Dohbeles
 aprinkl, wiffem fchi, — ahvys pagasta dshwo-
 domeem lohjetkeem tohu finamis darrihts, ka gal-
 was naudās malfas isdallifchana yar 11. wuffi
 1872 un 1. wuffi 1873. g. nolikufe, un la if-
 dallifchanas rullis deht eefflattifchanas libd **1.
 Oktober f. g.** fcheit illis, libd furai deenai
 neemera fuhdfibas warr weest, jo wehlaku ne-
 weens netaps flauhshts, un ufflita galwas naua
 buhs janakfa. — Arri tohu finamis darrihts, ka
 naudās malfafchana, waffu idobofchana un pahs-
 mainifchana tif weenweenigt **1.** un **15.** katra
 wehnesi pagasta waldifchanas fanahfchanas wee-
 ita, — un ja tabs deenas fwehdeena jeb krobna
 fwehila deena eelftitu, tad to deenu wehz kam no-
 tifs; jo kas zittas deenas nahs, par wolti kai-
 gahs. 1
 Abgudé, 1. September 1872.
 (Nr. 72.) Pagasta wezz.: C. Kronberg.
 (S. W.) Wag. fr. weeta: Fr. Waldowski.

Zumprawmuiffchās ffohla ire **Anna miffha-
 ma mafchine** ar 4 un 3 rulleem, no flawnu
 fohla ar tebrauda federechm, fur itin weegli ar
 weenu firu 5 libd 6 birtawi par deenu warr
 mihficht, pahdrohdama, 1

Dfelfleefchanas, mafchinu - buhwes
 un tabdu leetu fataiſſchanas darba-
 weeta no Kohler, Ramm un Nicolai vee-
 dabwa ſawu lehgari no arkleem, pliſtehm,
 kappu-kruteem un daſchadahn ſudmal-
 tu dſeleſhm wiſſada leelumä, kappu-
 trellineem, dſeſes ſtabbeem, ruſſeem
 un tā jo pr. — un peefobla teem, kaſ waitaſt
 uſ reſſu nemſ, prozentos.

Karra oſſelleſchana — jauna jeb fataiſſcha-
 na — tikſ labbi un driſt par teem lehtaem tir-
 geem iſdarrita. 3

Kohler, Ramm un Nicolai,
 Jelgawä aif Dobbeles wabrteem.

Par ſinnu.

Sawem draugeem un paſiſtameem tē ſinnamu
 daru, ka mannä **paſſambari** un **pehrwu-**
bobde Riſgä, Pehterburgas ahr-Riſgä, fakku-
 eelä Nr. 18, blaſſam Martinſon l. dſeſu-bobdei,
 ir wiſſadas vee mahjas-buſſchanas wajadſigas
 wrezes, tā zuffurs, kappija, teſja, miſti, ſeeves,
 ſwezes un t. pr., wiſſuwiſſadas wezas un jau-
 nas moydes pehrwes preeſſch willas jeb dſija pehr-
 weſchanas, daſchadas mahlderu pehrwes un daudſ
 zittas manas peſillnam un par to wiſſulehtaſto
 jennu dabujamas.

C. Winckmann.

Spalwas un duhnas

preeſſch ſpiltweeneem par wiſſauſtaſtu jennu vebſt
Alberts Dreſcher,
 Riſgä, Jelgawas preeſſchwillſehta, ſee-
 lajā eelä Nr. 4. 4

Undeles pahrzelfchana.

Jaur ſcho es wiſſeem zeenigeem birzejem un manneem andeles draugeem par ſinnu paſluddnu,
 ka es ſawu

apteekera- un pehrwu-andeli Riſgä

uſ mannu ihpaſchigu nannu **Schwimm-** jeb **zuhku-eelä Nr. 9** pahrzehlis eſmu un luhſſu,
 manni arriſſan tur ar to luhſſſchinnigu utizizibu apmekleht. Nr zeenibu: 3

Adolf Wetterich.

25 rubli pateizibas maſſas!

Nakti no 15. uſ 16. August f. g. ir tam
 Grohbinas meſchakunga pagaiſta **Sweile** meſcha-
 fargam diwi ſirgi no aploſla ſagti un prohti:

- 1) **wena rouda leſwe,** 7 gaddus wezza, ar
 lauku veeri, abbas preeſſchejas un freiſa vak-
 laſas laſja baſſas, waklaſas naggi ſekſſiſi,
 uſ freiſo preeſſſas laſju biſſſi ſlibboja,
 webrta 45 rubl.;
- 2) **wens dulli behrs ſirgs,** 9 gaddus weza,
 labbas luplas trehtes un degaunä maſſ bal-
 tumſ, webrts 35 rubl. — **Echl** augſcham
 minneta maſſa tohy peefobſta tam, kaſ klaidru
 ſinnu par teem ſagteem ſirgeem tam peefſbmetam
 meſchafargam vee Grohbinas pagaiſta teefas dohs.
 Grohbinä, 15. Sept. 1872.
 (Nr. 105.) + + + P. Schille, now. wezz.
 (S. B.) G. Neumann, ſſirhw. 2

Brantschu tirguſ Bauſtā

buhſ no 16. lihdſ 21. Oktober f. g. 1
 Bauſtā, 11. September 1872.
 (Nr. 90.) Stadialtermann: Ch. Thoebel.
 Buchhalter: Beckmann.

45	grahdu	35 1/4	kap.	ſtohpā,	
48	"	37 3/4	"	"	
50	"	39 1/4	"	"	
55	"	43	"	"	
60	"	47	"	"	3

Wiſſadas fortes
Riſgas dehtu un laſtu
 par lehtu jennu pahrdohd **C. J. Jacobſohns**
 Jelgawä, katroku eelä, ſaſſajā bobti Nr. 16, vee
 „baltā ſalka.“ Turpat wiſſadas **allusbutteleſ**
 pahrdohd par fabriku jennu. 1
 Krohna-Wirzamas **Bratiſche Brandt** mahjās ſtr
 peefſſibis wens **farkan raibſ bullis.** 2

Tahs gauſchi flawetas un lehtas

Sweedru ſemkohpibas maſchinas

prohti: arklus no 5 lihdſ 16 rubl., ezzeſchas, ſeſſchanas-
 maſchinas, rohkas- un ſirga-kullamas maſchinas no
 120 lihdſ 450 rubl., puzzmaſchinas, eſſelmaſchinas
 u. t. pr., tā arriſſan

ſuperfoſſatu

peedahwa par lehtu maſku

J. W. Gramann,

Maſchinas-lehgariſ Riſgä, Nikolai eelä, blaſſam Schügen (biſneeku) dahſam,
 pretti gabſa fabrikam.

Kantohrs:

leelä Jelhaba eelä, ſekkebrſam pretti Birſchu nammam.

8 ſaimineeku mahjas

no 107 lihdſ 216 yuhruweetahm ſeelas, ar labbu
 ſemmi un pſawam, tā ari labneem rohbeſcheem,
 11 werites augſchpus Grinſas uſ daugawas leel-
 zeſta (pee Dinaburgas, no ſurren dſelkeſch eet uſ
 Riſgu, Pehterburgu, Warſchawu un Witebſku) —
 ne dabrgi pahrdohd Marjanowas (Martienhof) muſ-
 ſchas walbiſchana, Kurieemä, Illaties apratki.
 Marjanow-muſſhā, 1. September 1872. 4

Beruh. Steinberg.

12. Septbr. rihta ir **Tittelmentē maſa bruh-**
na leſwe no lauka paſſibduſt. Leſwe bij 12
 gaddu wezza, abbas preeſſſchlaſjas kaltas. Gob-
 dibgſ ſakehejs teel luhgts, wixnu nodohſ **Tittel-**
mentē vee melbera **Zelchert.** 1

Rabbi ſteegeli un daſtini

Birohles muſſhā teel pahrdohſi
 par 12 rubli 1000. 1

• Weena labba preeſſſchmohdere
 • ar labbāhm atteſtahtehm, kaſ ne-
 • prezzeta jeb atraitne beſ behrneem,
 • warr tuſſlin meeru dabuht, tamdeht
 • japeeteizahſ Jumprawmuſſhā pee
 • Bauſſas jeb Wiſſkalmuſſhā pee Jel-
 • gawas. 3

Janni laudis,

kaſ ſchinnī gaddā par ſkolenem Jelawas pa-
 gaſka ſkohlā grihb eſtabtees, lai peemebahſ ar
 krukamū un uſweſchanahſ atteſtahti **25. Okto-**
ber, wulkten 8. no rihta, vee inſpektora **Sa-**
dowſh. **Stoklas preeſſſchneeziha.** 1

Rupat tikka gattawas un ſtr dabujamas brabtu
 Buſch grabmatu bobde un zittas grabmatu bobdeſ
 Riſgä un Jelgawä ſchadbas jaunās grabmatas:
Swahrgu jeb **Oſejas,** no Ed. Grünberg.
 Maſſa 25 kap.
Zahnis un **Anna,** uſtiziſſiga miſleſtiba.
 Etahſis demirſis dſeodajumbſ no M. Lapp.
 20 kap.
Wiſſbuti jeb **pirmas dſeefminas** no Ed.
 Grünberg. 10 kap.

No ſenſures atwehſtehts. Riſgä, 2. Oktober 1872.

Druckſahſ vee **J. W. Steffenbagen** un dehta.

(Tē klabt peeliſſkums: **Paſniſas un ſkohlās ſinnas.**)

Basnizas un skohlās sinas.

Weens Kungs, weena tiziba, weena kristiba.

Mahditajs: Sinaas. Kursemmes mahzitaju sinode 1872. Skohlweiseru sapulze Lutrinās. Miššionēs dabwanās fanemtas.

Sinas.

No Strikkeem. Gan katriš no mišteem laffitajeem sinnahs, zil wehrā leekama irr 30. Augusta deena mums semneekem, kurrā peeminnam, ka brihwi tillam, kā wiffas zittas kohrtas. Par to irr lohti japreezajahs un no firds tam debbesu Tehwam japateiz, kas muhsu nelaika Keisaram Aleksanderam I. tahdu mihslestibu us mums dewa. Mehš Strikkeneeki f. g. minnetā deenā dubbultu preeku baudijahm, jo muhsu paleelinata kapehta tikka eefwehtita. Jau isgahjuschā gaddā bija nodohmahts scho fwehtu weetiņu uskohpt, bet zaur dascheem kawekleem palikka ne-isdarihts. Scho powaffari no teizama pagasta wezzaka usskubbinati un lihds ar zeen. leelkunga baron von Behr padohmu un palihdsibu darbu rohkā nehma un muhsu kapehta tikka ar smukku walni un it ihpaschi — ar kohscheem wahrteem puschkota. Wahrti irr no muhra ar gohtisku bohgeņu, turni, kurrā arri pulkstens atroh-dahs un — krusku gallā, tā ka wišs wahrte augstums irr 42 pehdas. Us walni tiks wehl nahkeshā gaddā dšihws ichohgs stahdihts. Tā tad bes leelischanahs warre-sim muhsu kapehtu pee pirmajahm Kursemmē skaitiht. Darba gan sinnams bija deewšgan, tamdeht arri willahs ar to eefwehtischānu. Minneta deena gan rahdijahs no eefahkuma ne-isdewiga, jo brihdi pa brihscham leetus lija, bet kā jau Deews arweenu sawam fwehtam darbam leel isdohtees, tā arri schoreis. Ap to laiku leetus nostahjahs un apmettahs it jauks laiks. Pulksten 5. atbrauza zeen. mahzitajs Kupffer f. lihds ar zeen. leelkungu un leelmahti, un wehl zitteem meeseem. Lauschu bija sapulzejuschees us 7—8 simti. Gefwehtischāna fahlahs ar to 667. dseesmu no wez. ds. gr. Behz nodseedatas dseemas zeen. mahzi-tajs turreja eefwehtischānas runnu par teem Bahwila wahr-deem: Dšihwojam, tad lai dšihwojam tam Kungam. Mirstam, tad lai mirstam tam Kungam — israhridams, ka diwi mahzitaji mums schē preeksch azzihm stahdahs: pirmāis tas kaps un ohtris tas krusks. Tas kaps mums rahda ka mums wisseem jamiršt, jo wiffi effam mirstigi zilweli un tas tillai muhsu isdšihwuschas meefas apšeds. Zaur kappu ween mehš gan nekahdu laimi nepanahktu, ja mehš us to ohtru mahzitaju, to krusku, neluhkolum. Tas krusks, kas muhs atgahdina un norahda us to kruskā sistu Pestitaju Jesu Kristu, kas irr augšcham zehlees un dšihwo muhschigi, arri mums rahda, ka mehš weenreis augšcham

zeshimees un muhschigi dšihwošim, ja tillai muhsu Kungam Jesum buhsim pakkal gabjusch; tamdeht lai stedsamees, kamehr wehl laiks irr, muhsu Pestitajom pakkal u. t. j. pr. Behz tam eefwehtija jaunu weetiņu to Trihs-weeniga wahrda un beidsa ar to dseesmu 666. Schehl gan, ka newarrejahm sapulzejuschohs ar 4balfigu dseeda-schānu eepreezinah. Gan diwus gaddus jau bija dseeda-schānas beedriba, bet nu isnihta, jo par dauds wehl tahdu atraddahs, kas fakka: „Ko tur eet laiku kaweht.“ Kur tahdi wezzaki atroh-dahs, tur arri nau brihnumš, ka no skohlās isgahjusch behri, arri mahš teikt: „Es esmu sawu laiku isdseedajis, lai nu dseed atkal zilti.“ Sakkat, mihti laffitaji, kā tur wairahkbalfigu dseedachānu lai kohpj? Noschelojami irr wiffi tahdi, kas paschi tahdus newainigus preekus nejudami arri saweem behreem un peederrigeem tohs newehle. Tad wehl it ihpaschi muhsu zeen. leelkungam nahkahs dauds pateizibas par wiina padohmu un palihdsibu. Zaur wiina gahdashānu ween tik bija eefpehjams scho darbu jaukā gallā west, tāpat, kā jau laffitajeem sinohks, preeksch diwi gaddeem jaunās skohlās ehrgoles, par 190 rubl., eegahdatees. Pee mums, gohds Deewam, wehl nau nezil jaunam sawwakibas gar-ram pakkal skrehjeju, bet faderriba ar zeen. leelkungu, kā sawu ustizamako padohma deweju, apjautajahs un derri-gu padohmu peenemm. Zaur to tad arri dauds leetas laimigi isreddam, kas dauds zitteem pagasteem ne-eespeh-jams. Jo ta faderriba usbuhwe to nammu, bet ta ne-faderriba to nopohsta.

Lai Deews dohd, ka schihs rindinas laffoht, weens un ohtris joutatohs: Kā tad muhsu kapehta apkohpta? Waj netruhsst tur wehl schi waj ta glihtuma, kas gon ne-buhtu ja-atrauj tahm dahrgahm, fwehtahm weetinahm, tur muhsu mihti dufs, un ko wiffi, pateesiba runnajoht, arri bes leela gruhstuma spehtum isdarriht? Ir gan wee-tahm wehl kapehtas bes walns, bes sehtas, tā palaištas, ka gan schai pa-audsei buhtu jaskaunahs, tad tik ween proht zeenā un gohdā turreht sawu tehwu duffas weetinas. Bet gohds wisseem teem, kas tahs kohpj ar behri mihsle-slibu, tohs gohdahs atkal wiinu pehznahkami. C. K.

Kursemmes mahzitaju sinode 1872.

Jelgawā schogadd no 1. lihds 5. September bij Kursemmes mahzitaji atkal us sinodi sanahkusch. Schahdos sanahkšchānas tohp pehz teem 1832. gaddā no Keisara

islaisteen basnizās likkumeem tais daschadōs lutteru basniz-
teefu jeb konsistoriju aprinkōs isgaddus noturretas. Tas
fapulzēs laiks tohp no generalsuperdenta, kas pehz fawa
augsta amata irr katras sinodes presidents, katram mahzi-
tajam pee laika sinams darrihts un pehz likkuma newee-
nam, ko ihpafchi swarrigi kawelki ne-aisturr, nebuhs us
sinodes trubht. Us schihm fanahlfchanahm irr til mahzi-
taji ween kohpā, tillai teem konsistorijas lohzeekteem arri
no loizineeku puffes, irr atwehlehts klacht buht. Kad nu
par sinodes darbofchanahm runnajam, tad warram gan
teikt, tā kā katrs uftizizihgs gans un mahzitajs irr sawas
Deewa ustizzetās draudies pirmais un augstakais kohpejs
un gahdatajs par winnas ihstu labklahfchanu, tā arri
tahs runnas, us kurrāhm no wiffahm draudsehm tee ganni
un mahzitaji fapulzejahs, irr pateesi leelā swarrā preekfch
wiffas semmes. Zil daudsi no teem tur runnateem wahr-
deem, tahm ap- un nospreeschānahm, teem augstakās wee-
tās preekfchā zelteem padohmeem un eewehrojumeem irr
daudsi daudsi pee tam palihdsejufchi, kā gaismas un sweh-
tibas straumes, kā garrigās tā arri laizigās leetās irr
pluhduschas us tahm draudsehm, us wiffu semmi. Ta-
pehz tad arri lassitaji; kā tizzam, katreih labpraht kah-
dus wahrdus par sinodes darbeem gribb dširdeht. Kaut
nu gan wiffas tahs runnā nemtas leetas nei spehjam nei
par waijadsiigu turrām plafchaki isstahstihht, jo daudsi no
fchi darba warretu peelihtdšinaht pee sehjeja darba, kur
tahs fehllinas birst kluffā semmes klehpi un sawā laikā
tas kupli saklais lauks israhda, kas tā bij par fehllu, tad
tomehr arri daudsi leetas, kas lassitajeem nei warr buht
nei irr sweschas.

Us fchi gadda mahzitaju sinodi bij kahdi 65 Kursēm-
mes mahzitaji fanahlfufchi. To atwehrtchanas spreddiki
Zelgawas triadibas basnizā turreja Kursēmmes zeen. gene-
ralsuperdents par Matt. ew. 10. 16—20, ar ugguni-
geem un garra swaiditeem wahrdeem tahs trihs mahzibas
isdallidams „Sargetees,“ „effect drohfchi,“ „pastahweht
libdi gallam.“ Pehz noturietas deewakalposchanas, kurrai
bij jauki eewihtli krahfchui swehti dšeedajumi, ko flawenais
ehrgelū meisters Postel k. ar faweem dšeedatajeem preekfchā
zehla, sinodes lohzeekli tad dewahs ehdrajā basnizās drehs-
kambari, kur sinodes sehdeschanas turreja. Kad general-
superdents fanahlfufchohs bij apswetzinajis, tad tappa, kā
pehz likkuma tas jadarro, 2 no mahzitajeem, schoreih
Brasche no Bahrtawas un Jensen no Tullumas, par rak-
stu weddejeem zelti, wiffi klachtefufchi pehz prahwestu ap-
riukeem usdohti un peerakstiti, tāpat arri tee weefu mahzi-
taji (Widsēmmes zeen. generalsuperdents, 2 mahzitaji no
Nihgas, 1 no Walfas, 1 no Tehrpattas). Nu usnehma
darbus. Ta pirma leeta bij Kursēmmes skohlu buhfcha-
nas leeta, kas gaddu no gadda nahf sinodes preekfchā.
Taggadejs skohlu referents, Baldobnes mahzitajs Banck,
gaischā farakstā likla no skohlu rulleem wiffas tahs fa-
lassitas sinmas un sawus pahrspreedumus par schihš lee-

tas daschadeem gabbaleem preekfchā. Is schihm zeen. skohlu
referenta sinmahm druzzin turpmahl lassitajeem wehl rakstu
pafneegsim; taggad til to gribbam peeminneht, kā arri
pagahjufchā gaddā Kursēmmes skohlas buhfchana irr pa
fohliti us preekfchu atkal gahjufi. Irr kahdas 13 skohlas
no jauna zelstas (kohpā 346), buhwē nemtas irr 17; skoh-
las behrnu skaitis irr audsi, mahzibas irr dšifakās tappu-
fchas; kaut nu gan wehl atleek daudsi to trublumū, tad
tomehr arri preklam irr weetas. Tas skohlas likkums
(Schulreglement), pehz kahda jau fen ilgojamees, arri nah-
kofchā laikā irr gaidams; ar to tad buhs stiprs pamats
skohlas buhfchanai eemantohhts un warrehs us winnas
freemu weifschanohs jo prezigigi zerreht. Skohlas buhf-
chana irr un paleek ta augsta, swarriga leeta, kas wiffai
tautai spehi uspalihdseht. Tahdā atfihfchanā Kursēmmes
mahzitaji jau no pat fennekeem laikerū irr ruhpejufchees
un puhlejufchees un kad arri newarrām pateizibas atraut
teem kungeem un warreneem, kas ar sawahm atwehlefcha-
nahm un mantahm fchāi leetā palihgā nahlfufchi, tad to-
mehr katrs Kursēmneeks sinmahs, kas tee pirmee un ihstee
skohlas draugi un gahdneeki bij un irr. Un tā tam arri
buhs palikt, tas irr ta kunga prahts, leelus un masus
Winfch nodewis ta fw. amata sinnā fazjidams: „Ganni
mannus jehrus! Ganni mannas anis!“ Schi patti skoh-
las leeta tad nu arri atkal us schihš sinodes bij leelā darba
gabbals, kas no daschadahm pufsehm apluhkohts, no pat
Zelawas seminara un winna eeriktes fahloht libdi pat
majakajahm nowaddu skohlahm zehla sawas jautafchanas
un gaidija sawas atbildas. Par lohki derrigu leetu tappa
arri ta afshhta, kā warretu tohs skohlas mahzibu gahju-
mus daudsi mas weenadati eefch wiffahm muhsu skohlahm
west un kā buhtu labbi, kad taptu fagattawoti par preekfch-
fihmi mahzibu eedallfchanas ruffi (Stundenplan), weens
preekfch semmakās klaffes skohlas behrneem (seemas skohl.
b.) un ohtrš preekfch augstakās klaffes, kur sweschas wal-
loda nahf klacht. Rai pee tahdu ruffu israkstifchanas
taptu wiff, kas ihpafchi ja-eewehro, libdi apswehrts,
tad iswehleja no daschadahm pufsehm trihs mahzitajus,
Urban no Ahrlawas, Boettcher no Blihdones un Lund-
berg no Bisumuischas, lai tee kohpā schahdu mahzibas
preekfchrakstu fagattawo. — Rai tahs skohlmeisteru konfe-
renzes, kahdas daschōs aprinkōs jau zehlfufchōs, neweenā
apriuki netruchtu un kalpotu us tam, kā skohlmeisteri jo
teizami, fomannigi un ar fidsapreeku sawu amatu strah-
datu, sinodes lohzeekli sawā starpā faweenojahs us to,
schihš konferenzenes zil ween spehjamē kohpt, un gahdaht kā
tahs katrā draudse, tad katrā prahwesta aprinkti un bei-
dsoht sawā laikā arri wispahrigā gadda fapulze warretu
tapt noturretas.

Kā katreih, tā arri schoreih atkal ihpafchi iswehleiti
referenti (preekfch pog. miss. Nāder no Kuldigas un preekfch
Zuhdu missiones Kupffer no Zelgawas) sinmas dewa, kā
ar fw. missiones leetu pa draudsehm weizahs, naudas

rehlinumi tappa nolitti. Zuhdu missiones leeta no muhsu draudsehm taggad jo firdigi rohkâ nemta. Kur nu preefsch wisseem teem Zuhdeem, kas gribb kristigu tizzibu mahzitees un peenemt, irr ihpafsch wirs atrasts: Gurland mahzitajs, pats agrahf par Zuhdu rabbineri bijis un taggad kristiga mahzitaja weeta stahwedams Zelgawâ strahda pee Zuhdeem, kas us Jesu Kristu greefschahs. Gurland mahzitajs no sw. Deewa wahrdeem sinodes preefschâ irahdija, kahds irr Deewa prahts arri par teem Stracla behrneem, un ka scho darbu dsenuoht Deews muhs pehdu no pehdas nemm pasemmibas skohlâ, bet ka tas tad arri irr tas zelsch eet un west us to gohdibu, us ko wissi effam aizi-nati. Tai pirmai loezibai buhs nabht no kristiteem zaur wiancem pascheem; kur ne ween Kristus wahrdu nefs, bet irr dsihwi Kristus draudses lohzeffi, usrahdidami wissus tiklumus ta Kunga, kas muhs sawâ gaismâ pahrzchlis, tur spihdehs patti no sewis gaisma us wisseem tumfib-neekem un schohs arween pee few tuwahf welkoht tad arri neklahjabs teift: Wehl nau tas laits, jo kad tad buhs pehz zilweku dohmahm tas laits? Tas laits irr weenu-mehr darriht ta Kunga prahtu, kas gribb, ka wisseem taytu lihdschts. Runnajohht par missioni pee paganeem tahlumâ un Zuhdu behrneem muhsu widdû sehjabs arri attal ta darba ohtra pufse klahht, ar Samaritara firdi un azzim usluhloht un rohkâs zillahht us palihdsibu pee eeksch-tigas missiones pee muhsu paschu brahleem. Ta ew. luteru palihdsibas lahdes buhschana tappa no wianas referenta prahwesta Wagner no Nerretas preefschâ likta un at-sinna wissi no jauna, ka ta sw. amata darbs irr zaur Kristus mihlestibas warru uswarreht wianam tahs zilweku firdis, tad atlehks no tahm tee ihsti mihlestibas darbi tumwumâ un tahlahf un tahlahf. Tik tahs dahwanas, tee darbi, kas no schlihtas tizzibas zekahs, buhwe to Deewa walsibu wirs semmes. Te nahza rumnâs daudst no teem garrigeem un laizigeem trublumeem, kas muhsu draudses manami, nekahrtibas un schelschanahs, kahdas aiskawe pee labflahschanas, ta pateefiga tautas mihlestiba un turprettim tahs daschadas zenschanahs, kas dohmajabs buhwejoht, bet waitrahf no-ahnda, tahs daschlahrtigas nomaldischchanahs, kas to weenprahtibas darbu aiskawe — un pret ko wissu arri tas sw. amata no sawas pufses zaur pateefibas un beswiltigas mihlestibas kohpschannu daudst daudst spehj atzihnitees. — Bielenstein mahzitajs, kas lihds ar saweem palihgeem no Widsemmes un Kursemmes to bihbeles wallodu skaidro no wissahm wallodas nekahrtibahm, dewa sinas par sawa darba weikschanahs. Tahs jaunâs derribas grahmatahs irr jau wissas zauri isetas un arri wezza derriba buhs driht pabeigta. Wehl atleef komissionen isnemt zauri Salamana gudribas gr., Jesus Siraka gr. un Makkabeeru gr. Pirms wissas gattawas, negribb ar jaunâs derribas drukkû ween sahht. Englantes leela bihbele beedriba irr peedahwojuse us preefschu, kad wissa bihbele buhs gattawa, no sawas pufses us to lehtako

bihbele drukkafschannu apgahdaht. Kursemmes wezzo dseefmu grahmata skaidrojoht no wisseem wallodas raibumeem un nekahrtibahm tee eezeltee komissiones lohzeffi sawu darbu tik tahlu wedduschî, ka no dseefmahm wehl tik trefcha dalka atikflusi nepahrraudsita; arri wissa ta luhgschannu dalka taps zauri nemta. Kursemmes direktors pee latw. kulmeemo skohlas, Zelgawâs mahzitajs Schulz dewa gadda pahrflattu par schihs skohlas darbu; scho pahrflattu wissu liksim lassitajem preefschâ. Wissas tahs rumnâs, kas wehl basnizas likkumu leetas, jeb gar basnizas waldibahm darbodamahs tappa turretas, gribbam pamest tahlahf schihs ne-aisnemas, tapat arri wissas tahs fluddinaschannas un pawehles, kas no augstalahm basnizas teefahm sinodes lohzeffem tappa dohtas. 4 deenas bij preefsch schihs sapulzes nospreetas un tappa arri pilnam aishnemas. Ka Deewa wahrda darbs bij sahhts, ka arri ar Deewa wahrdeem un pateizibas dseefmu to nobeidfa un no generalsuperdenta swehtiti wissi sinodes lohzeffi schlihtahs un gahja bagatigi eestiprinati karts attal pee sawa Deewa usdohta darba. S.

Skohlmeisteru sapulze Luttrinâs.

Danni 11. Septembara m. d. noturrejahm Luttrinâ skohlas nammâ attal sawu skohlmeisteru sanahlschannu, kurra muhsu widdû kamehr no 1867. gadda nu jau gohds Deewam 17 reisas peedshwota un pawaddita. — Kas gau eespehtu wissas tahs mihligas un faldas stundinas deewsgan isteift un faskaitiht, kurra schihs 17 deenas mums atneffuschas! — Domehr gribbam, ka jau agrahf eeradduschî, arri schoreis zil spehdami, mihleem lassitajem un skohlu draugeem kahdas sinas, laut arri leelâ ihfumâ, no schihs muhsu sanahlschannas pasneegt.

Bijahm bei sawa schihs reisas zeen. preefschneeka, mihla Luttrinâ draudses mahzitaja, kahdi 15 skohlmeisteri lohwa. Gan labpraht wehlejamees muhsu sapulzes mihlotajus, tohs nahburgu draudses mahzitajus arri muhsu widdû apswiezinaht, bet sawadu kawektu deht ne-weens no wianem nebija warreis schoreis pee mums buht.

Sapulze eesahzabs pulsten 11., ka jau arweenu, ar dseedaschannu un Deewa luhgschannu. — Pirms nu sawus darbus eesahzahm, peevrassija zeen. sapulzes preefschneeks, kurra wallodâ, waj Wabzu, waj Latweeschu wallodâ sanahlschne sawas farunnaschannas gribboht west, us ko wissi sapulzes lohzeffi iswehlejahs, ne weenu, nedst ohtru wallodu par kahdu kawekli, waj perdausischannu usluhloht, bet runnaht, kurra wallodâ katram patihf.

Kad agralahjabs sapulzes protokolli bijahm illschijuschî, farunnajamees tad:

1. kahrtâ: Par dseedaschannas beedribu kohpschannu un fataisischannahs us nahkscheem teeleem dseedaschannas swehtiteem.

2. Nolaßija zeen. fapulzes preeßfchneeks ißas, bet tohti patihkamas finnas, par floblas bußfchanu Kursemme, isgabjußchâ gaddâ.

3. Nodewahm zeen. fapulzes preeßfchneekam diwas luhgfchanas debl floblas grahmatahm; kurras winsch nahkofchâ fapulze Latweefchu draugu beedribai preeßfchâ nest, labprahitigi apfoblijahs.

4. Sarunnajamees arri par Latweefchu ortografiju, it ihpaschi par to lihdsßkannu dubbultofchanas atmeschanu waj paturrefchanu. Zaur balfofchanu faweenojamees pee winnu paturrefchanas, kâ lihds fchim bijis.

5. Runnajahm arri par jauno Luttera katkismi, ar flaidraku Latweefchu wallodu, kuru nu mehß fawâß draudißes un floblâß jau nahkofchâ seemâ gribbam eewest.

6. Arri par mußfu dseefmu grahmataß pahrlabbofchanu zeen. fapulzes preeßfchneeks mußfu dohmas un wehleßfchanahß preeßfchmeja.

7. Semmites floblmeisters Spiess k. mußß eepreezinaja ar jaunu grahmata, kurrâ gan garrigas gan laizigas dseefminas us 3 balßim fakrahjis, un kas taps drukkata, kad kahdas 100 dseefminas bußß faraddußchahs.

8. Luttrinû floblmeisters Schwanberg k. turreja runnu, kurrâ winsch wehlejahß drißß tabdu paßchu pilnigu un leelu floblmeisteru fapulzi Kursemme, kahda mußfu mißteem zeemineem Widsemme jau ilgus gaddus pastahw.

9. Preeßfch pußdeenas farunnas beidsot, wehl zeen. fapulzes preeßfchneeks nolaßija johzigu rakßtu par floblâß behrenu dßibwi Wahßsemme, preeßfch 300 gaddem.

10. Ap pulßßen 2 pußdeenas maltiti noturrejuschi un brihtinu atpußtuschees, steidsamees atkal kohpâ, jo wehl deewâgan darba us mums gaidija.

11. Birmais no teem nu bija prohweß mahzibas no trim floblmeistereem. Weens no winneem mahzija behneem, kas us to bija faßaukti, katkismi, ohtris bißbeles stahitus. Trescho prohweß mahzibu schoreis wairß nespehjahm preeßfchâ nemt, jo wakkars jau rahdijahß. — Pee appreeßfchanas un farunnafchanahß par dohtahm prohweß mahzibahm un par mahzibas wißßi (Methode), warrejahm redseht, zif tohti patihkama fchi leeta mußfu fapulzei irr, un tapehz apnehmamees nahkofchâ reißâ atkal trißß kahdas prohweß mahzibas noturreht.

12. Kad nu wehl bijahm norunnajufchi nahkofchu fapulzi ar Deewa palihgu 3. Janwar d. 1873. gaddâ, Kabilles floblâß nammâ noturreht, beidsahm fawu darbu, kâ to bijahm faßkufchi, ar firßtigahm luhgfchanahm, un pateißfchanahm tam Debbefu Tehwam, par wißßu schchla-

ßibu, fo winsch arri schodeen mums atkal tif bagatigi bija dahwinajie. K. S—n.

Missiones dahwanas fauentas:

No	Piltenes dr.	paganu missioni		Subdu missioni	
		r.	l.	r.	l.
	Sakkas	4	—	—	—
	Slehtas	2	—	—	—
	Dohbeles latw. d.	38	55	—	—
	Salkasmuischas	35	—	—	—
	Birzawas	33	—	15	—
	Meschamuischas	21	13 ^{1/2}	7	—
	Kalnammuischas	14	7	—	—
	Blihdenes	10	52 ^{1/2}	—	—
	Kurßfchu	10	—	10	—
	Schuhßtes	9	—	—	—
	Zaunpils	8	—	—	—
	Leßenes	5	35	2	—
	Greeses	4	—	9	—
	Kubbas	2	75	1	65
	Zelmeneeku	2	—	—	—
	Wahnes	50	—	3	—
	Schawlu d.	2	—	—	—
	Schripils	5	—	—	—
	Seffawas	10	—	—	—
	Bahrtawas	7	—	—	—
	Kabillas	11	20	—	—
	Rendas	10	—	—	—
	Lipparku u. Snehpeles	12	—	—	—
	Zaun-Auzes	4	—	1	25
	Birßchu d.	3	70	3	75
	Appriku u. Sallenes d.	7	—	—	—
	Gramsdas	18	—	—	—
	Grobhinas	11	27	—	—
	Leepajas latw. d.	10	—	—	—
	Walteiku	33	—	—	—
	Preeßfules	3	—	—	—
	Ruzzawas	7	20	—	—
	Birgalles	—	—	5	—
	Zaun-Zelgawas	—	—	7	—
	Bauskas latw. d.	—	—	6	75
	Luttrinû dr.	—	—	5	—
	Tukkuma wahz. d.	—	—	10	—
	Bahrbeles	—	—	2	80

15. Septeber 1872.

K. Raeder,

Kuld. wahzu d. mahzitajs, Kursem, missiones referents.

L. Kupffer,

Zelgaw. wahz. mahz., Subdu miss. referents.

Latw. Awischu apghadatajs: J. W. Sakranowicz.

No jensures atwehlehts. Nißgâ, 28. September 1872.

Drukahßß pee J. W. Steffenhagen un deßla,